

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (23.1E-55) SD-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 495 „Dėl Garantinio fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 5 d. nutarimo Nr. 576 „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2; toliau kartu – Nutarimų projektai).

Nutarimų projektų tikslas – patikslinti Garantinio fondo nuostatus ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatus, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seime 2023 m. kovo 23 d. priimtą Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 2, 6, 8, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1818 (toliau – Įstatymas Nr. 1). Nutarimo projektu Nr. 1 taip pat siekiama įgyvendinti nuostatas, numatytas 2023 m. gegužės 23 d. Lietuvos Respublikos Seime priimtuose Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatyme Nr. XIV-1972 (toliau – Įstatymas Nr. 2) ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatyme Nr. XIV-1966, pagal kurį 2023 m. liepos 2 d. įsigalios Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymas.

Nutarimo projektu Nr. 1 siūloma:

1.1. atsižvelgiant į Įstatymu Nr. 1 pakeistą Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 8 straipsnio 6 dalį, patikslinti Garantinio fondo nuostatų 19 punktą, nustatant, kad patvirtinta darbuotojų reikalavimų suma yra mažinama ne išmokėtų, o *priskaičiuotų mokėti* iš Garantinio fondo išmokų suma. Pakeitimas sudarys sąlygas laiku pranešti nemokumo administratoriui apie priskaičiuotas, o ne išmokėtas sumas, tokiu būdu bus išvengiama permokų (Nutarimo projekto Nr.1 1.2.5 papunktis);

1.2. įgyvendinant Įstatymu Nr.1 pakeistą Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 8 straipsnio 6 dalį, pagal kurią Nemokumo

administratorius Garantinio fondo nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais įtraukia administratorių į darbdavio kreditorių sąrašą, papildyti Garantinio fondo nuostatus 19¹ punktu, kuriame nustatoma, kad nemokumo administratorius, gavęs informaciją iš Garantinio fondo administratoriaus apie priskaičiuotų mokėti išmokų iš Garantinio fondo sumas, Juridinių asmenų nemokumo įstatymo 41 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka kreipiasi į teismą (neteisminio bankroto atveju – į kreditorių susirinkimą) dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) teritorinio skyriaus (toliau – Teritorinis skyrius) įtraukimo į kreditorių sąrašą (Nutarimo projekto Nr. 1 1.2.6 papunktis);

1.3. atsižvelgiant į Įstatymu Nr.2 siūlomas nuostatas, Nutarimo projekto Nr. 1 1.2.7 papunkčiu siūloma atsisakyti neaktualių tampančio Garantinio fondo nuostatų 20 punkto (Garantinio fondo lėšų sąmata, dabar numatyta nuostatų 20 punkte, nebus tvirtinama, vietoje jos numatytas Garantinio fondo, laikomu vienu iš valstybės socialinių fondų, biudžeto tvirtinimas pagal Valstybės socialinių fondų biudžetų sandaros įstatymo 11 straipsnį);

1.4. atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos pastabą, patikslintas Garantinio fondo nuostatų 22 punktas, nustatant, kurią konkrečiai informaciją (Garantinio fondo lėšų investavimo mėnesinę ataskaitą pagal Finansų ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos tarpusavyje suderintą formą) Finansų ministerija teikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai, atsakingai už metinių ataskaitų rinkinio parengimą (Nutarimo projekto Nr. 1 1.2.9 papunktis, nuostata darbo tvarka suderinta su Finansų ministerija)

1.5. atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos 8 pastabą dėl įpėdiniui išmokamos išmokos iš Garantinio fondo dalies, kai yra daugiau nei vienas įpėdinis, siūloma pildyti Garantinio fondo nuostatų 23 punktą, jame numatant, kad įpėdiniui tokiu atveju išmokama paveldėjimo teisės liudijime, kuris patvirtina jo teisę į palikimą, nurodyta jo paveldėta išmokos dalis (Nutarimo projekto Nr. 1 1.2.10 papunktis).

1.6. Nutarimo projektu Nr. 1 įgyvendinant Įstatymo Nr. 2 nuostatas, patikslinti Garantinio fondo nuostatuose pateiktas nuorodas į atitinkamas Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo nuostatas ir atlikti kitus techninio pobūdžio pakeitimus (Nutarimo projekto Nr. 1 1.1, 1.2.2 – 1.2.4, 1.2.8, 1.2.11 papunkčiai).

2. Nutarimo projektu Nr. 2 patikslinti Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatai, atsižvelgiant į Įstatymo Nr. 1 nuostatas bei siekiant aiškiau reglamentuoti ilgalaikio darbo išmokų skyrimo (neskyrimo) tvarką:

2.1. Ilgalaikio darbo išmokų nuostatų 3.3 papunktyje siūloma nustatyti, kad, jeigu asmuo nenurodė sąskaitos, į kurią būtų pervedamos iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo mokamos išmokos, išmoka būtų pervedama į asmens sąskaitą, kuri gauta iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.1 papunktis).

2.2. atsižvelgiant į Įstatymu Nr.1 pakeistą Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 11 straipsnio 1 dalį, siūloma tikslinti Teritorinių skyrių sprendimų dėl ilgalaikio darbo išmokų skyrimo priėmimo tvarką, kai atskiras asmens prašymas dėl ilgalaikio darbo išmokos skyrimo nebūtinai, nes apdraustųjų asmenų duomenys, reikalingi ilgalaikio darbo išmokai skirti, yra prieinami Apdraustųjų valstybiniu socialiniu

draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre, kurio nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 435 „Dėl apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“. Patikslinamas Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatų 14 punktas, nustatant, kad sprendimas skirti ilgalaikio darbo išmoką priimamas per 10 darbo dienų nuo dienos, kurią sueina 3 mėnesiai nuo atleidimo iš darbo dienos, jeigu duomenys, reikalingi sprendimui skirti išmoką priimti, yra Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre. Kai sprendimui priimti reikalingas asmens prašymas skirti išmoką ar kiti papildomi duomenys (dokumentai), Teritorinis skyrius per 5 darbo dienas apie tai informuoja asmenį, o sprendimas skirti išmoką priimamas per 10 darbo dienų nuo prašymo skirti ilgalaikio darbo išmoką ir visų reikiamų duomenų (dokumentų) gavimo Teritoriniame skyriuje dienos, bet ne anksčiau nei sueina 3 mėnesiai nuo asmens atleidimo iš darbo dienos (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.4 papunktis);

2.3. siūloma nustatyti, kad sprendimas neskirti ilgalaikio darbo išmokos priimamas per 10 darbo dienų ne tik nuo prašymo, bet ir nuo visų reikiamų duomenų (dokumentų) gavimo Teritoriniame skyriuje dienos. Pažymėtina, kad Nutarimo projektu Nr.2 nėra siūloma numatyti 3 mėnesių sprendimo neskirti išmokos priėmimo atidėjimo taisyklės, atsižvelgiant į tai, kad remiantis Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, ilgalaikio darbo išmokos skiriamos ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams nuo darbuotojo atleidimo iš darbo dienos, t. y. įstatymas reglamentuoja tik sprendimų skirti išmoką priėmimo terminus ir nedraudžia sprendimo *neskirti* išmokos priimti anksčiau, nei sueina 3 mėnesių nuo atleidimo dienos terminas. Be to, sprendimas neskirti ilgalaikio darbo išmokos gali būti priimamas tik esant asmens prašymui dėl šios išmokos skyrimo (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.5 papunktis). Įvertinus Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenis ir pareiškėjo paprašius pateikti papildomus duomenis ir dokumentus, vis tiek gali būti priimtas sprendimas neskirti ilgalaikio darbo išmokos, jeigu pareiškėjas neatitinka sąlygų gauti šią išmoką, – tokiu atveju sprendimas neskirti ilgalaikio darbo išmokos (kaip ir sprendimas ją skirti) būtų priimamas per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų duomenų (dokumentų) gavimo Teritoriniame skyriuje dienos.

2.4. Nutarimo projekte Nr. 2 siūloma nustatyti prašymų išmokėti ilgalaikio darbo išmokas įpėdiniais, kai išmokos gavėjas miręs, pateikimo tvarką ir šių išmokų išmokėjimą (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.7 – 1.2.9 papunkčiai). Prašymų dėl ilgalaikio darbo išmokų, kurios priklausė asmeniui ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokėjimo įpėdiniais pateikimo tvarką siūloma nustatyti Ilgalaikio darbo išmokų nuostatų 22¹ punkte (Nutarimo projekto Nr. 1.2.7 papunktis). Pažymėtina, kad siūloma nustatyti, kad įpėdinis prašymą dėl išmokos turi pateikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo asmens, kuris turėjo teisę į išmokas, mirties. Toks 12 mėnesių trukmės kreipimosi dėl socialinio draudimo išmokos terminas, skaičiuojant jį nuo skirtingų aplinkybių atsiradimo, nustatytas ne viename valstybinio socialinio draudimo įstatyme (pvz., ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės ir tėvystės socialinio draudimo išmokos skiriamos ir mokamos nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jų asmuo kreipiasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo

ligos, profesinės reabilitacijos, nėštumo ir gimdymo ar tėvystės atostogų pabaigos; Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad ilgalaikio darbo išmokos iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriamos, jeigu asmuo ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo atleidimo iš darbo dienos yra pateikęs prašymą skirti išmoką). 12 mėnesių termino skaičiavimas nuo asmens, kuris turėjo teisę į ilgalaikio darbo išmoką, mirties dienos užtikrintą galimybę, kad įpėdinis turėtų pakankamai laiko gauti paveldėjimo teisės liudijimą, kurį prašoma pateikti kreipiantis dėl ilgalaikio darbo išmokos skyrimo ir kuris, remiantis Civilinio kodekso 5.67 straipsnio 1 dalimi, yra išduodamas suėjus trims mėnesiams nuo palikimo atsiradimo dienos.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos 7 ir 8 pastabas, Ilgalaikio darbo išmokų nuostatus siūloma papildyti 22² ir 22³ punktais, juose nustatant, kad jeigu yra keli įpėdiniai, įpėdiniui išmokama paveldėjimo teisės liudijime nurodyta jo paveldėta ilgalaikio darbo išmokos dalis (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.8 papunktis), o kai įpėdiniai kreipiasi dėl mirusiam asmeniui dar nepaskirtos išmokos, sprendimas dėl ilgalaikio darbo išmokos skyrimo priimamas *mutatis mutandis* Ilgalaikio darbo išmokų nuostatų 14 ir 15 punktuose nustatyta tvarka (Nutarimo projekto Nr. 2 1.2.9 papunktis).

2.5. patikslinti nuorodas į Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo atitinkamas nuostatas, atlikti kitus, techninius patikslinimus (Nutarimo projekto Nr. 2 1.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 papunkčiai).

Priėmus nutarimus, jų nuostatos būtų suderintos su Įstatymo Nr. 1 ir Įstatymo Nr. 2 nuostatomis, būtų patobulintas teisinis reguliavimas, užtikrinant teisinio reguliavimo aiškumo ir sistemiškumo principų laikymąsi.

Nutarimų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatoms.

Nutarimų projektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo ir bendrinės kalbos normų reikalavimus. Naujų sąvokų Nutarimų projektuose nenustatoma.

Nutarimų projektais nėra perkeliama ar įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Priėmus nutarimus, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Priimtiems nutarimams įgyvendinti lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų nenumatoma.

Nutarimų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos. Per nustatytą terminą pastabos ir

pasiūlymai buvo gauti iš Teisingumo ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos. Finansų ministerija pastabų neturėjo. Valstybinė mokesčių inspekcija ir Nemokumo administratorių rūmai per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų nepateikė. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos pastabas patikslinti Nutarimo projektai suderinti darbo tvarka. Nutarimų projektai taip pat patikslinti pagal Teisingumo ministerijos pastabas, dėl Teisingumo ministerijos 3 pastabos, į kurią neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimų projektus parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupės patarėja Ona Stravinskaitė (tel. 8 658 61398, el. p. ona.stravinskaite@socmin.lt) ir Socialinio draudimo grupės vyriausioji specialistė Gražina Petrauskienė (tel. 8 699 95981, el. p. grazina.petrauskiene@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimų projektai, 8 lapai.
2. Nutarimų projektų lyginamieji variantai, 8 lapai.
3. Institucijų išvados, 5 lapai.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Ministrė

Monika Navickienė

Ona Stravinskaitė, tel. 8 658 61398, el. p. ona.stravinskaite@socmin.lt

Gražina Petrauskienė, tel. 8699 95981, el. p grazina.petrauskiene@socmin.lt